

lakini ninaonyesha upendo kwa maelfu ya vizazi vya wale wanipendao na kuzishika amri zangu.

לָא	כִּי	לְשׂוֹא	אֱלֹהֶיךָ	יְהוָה	שֵׁם	אֶת־	תִּשָּׂא	לָא	7
h3808	h3808	h7723	h0430	h3068	h8034	h0853	h5375	h3808	
	פ	לְשׂוֹא:	שְׁמוֹ	אֶת־	יִשָּׂא	אֲשֶׁר־	אֶת	יְהוָה	יִנְקָה
	[p]	h7723	h8034	h0853	h5375	h0853	h0853	h3068	h5352

Usilitaje bure jina la Bwana Mungu wako, kwa kuwa Bwana hataacha kumhesabia hatia yeye alitajaye jina lake bure.

לְקַדְּשׁוּ	הַשַּׁבָּת	יּוֹם	אֶת־	זְכוּרֹ	8
h6942	h7676	h3117	h0853	h2142	

Ikumbuke siku ya Sabato, uitakase.

מְלֹאכְתֶּךָ	כָּל־	וַעֲשִׂיתָ	תִּעֲבֹד־	יָמִים	שֵׁשֶׁת	9
h4399	h3605	h5647	h3117	h8337		
kazi-yako	kazi-yako-yote	na-utafanya	utafanya-kazi	siku	siku-sita	

Kwa siku sita utafanya kazi na kutenda shughuli zako zote,

כָּל־	תַּעֲשֶׂה	לָא־	אֱלֹהֶיךָ	לִיהוָה	וַשַּׁבָּת	הַשְּׁבִיעִי	וַיּוֹם	10
h3605	h3808	h0430	h3068	h7676	h7637	h3117		
kazi-yoyote	usifanye	usifanye	Mungu-wako	kwa-Yahwe	Sabato	ya-saba	lakini-siku	

וְאִמָּתֶיךָ	עַבְדֶּיךָ	וּבְנֹתֶיךָ	וּבְנֹתֶיךָ	וְאִתָּה	מְלֹאכְתָּה
h0519	h5650	h1323	h1323	h4399	
wala-mjakazi-wako	mtumwa-wako	wala-binti-yako	wala-mwanao	wewe	kazi

בְּשַׁעְרֶיךָ	אֲשֶׁר	וּמְגֵנֶיךָ	וּבְהִמְתָּךְ
h8179	h1616	h0929	
katika-malango-yako	ambaye	wala-mgeni-wako	wala-mnyama-wako

lakini siku ya saba ni Sabato kwa Bwana Mungu wako. Siku hiyo hutafanya kazi yoyote, wewe, wala mwanao au binti yako, wala mtumishi wako wa kiume au wa kike, wala wanyama wako, wala mgeni aliye ndani ya malango yako.

הַיָּם	אֶת־	הָאָרֶץ	וְאֶת־	הַשָּׁמַיִם	אֶת־	יְהוָה	עֲשֶׂה	יָמִים	שֵׁשֶׁת	כִּי	11
h3220	h0853	h0776	h0853	h8064	h0853	h3068	h3117	h8337			
bahari	-	ardhi	na	mbingu	-	Yahwe	aliiumba	siku	siku-sita	kwa-sababu	

כִּן	עַל־	הַשְּׁבִיעִי	בֵּינֵם	וַיִּנַּח	בָּם	אֲשֶׁר־	כָּל־	וְאֶת־
h3117	h7637	h3117	h5117	h3605	h0853			
hivyo	kwa-hiyo	ya-saba	siku	na-akapumzika	ndani-yake	vilivyomo	vyote-vilivyomo	na

ס	וַיִּקְדַּשְׁהוּ:	הַשַּׁבָּת	יּוֹם	אֶת־	יְהוָה	בְּכַף
[s]	h6942	h7676	h3117	h0853	h3068	h1288
	na-akaitakasa	Sabato	siku-ya	-	Yahwe	aliibariki

Kwa kuwa kwa siku sita, Bwana aliumba mbingu na nchi, bahari na vyote vilivyomo, lakini akapumzika siku ya saba. Kwa hiyo Bwana akaibariki siku ya Sabato na kuifanya takatifu.

עַל	יָמִיךָ	יֵאָרְכוּ	לְמַעַן	אִמָּךְ	וְאֶת־	אָבִיךָ	אֶת־	כְּבֹד	12
h3117	h0748	h4616	h0517	h0853	h0001	h0853	h3513		
juu-ya	siku-zako	ziongezeke	ili-kwamba	mama-yako	na	baba-yako	-	waheshimu	

ס	לָךְ:	נָתַן	אֱלֹהֶיךָ	יְהוָה	אֲשֶׁר־	הָאָרֶץ
[s]	h5414	h0430	h3068	h0127		
	wewe	anakupa	Mungu-wako	Yahwe	ambayo	ardhi

Waheshimu baba yako na mama yako, ili upate kuishi siku nyingi katika nchi anayokupa Bwana Mungu wako.

13 לֹא תִּשְׁעוּ: ס
[s] usiue usiue
[H7523](#) [H3808](#)

Usiue.

14 לֹא תִּשְׂזִינִי: ס
[s] usizini usizini
[H5003](#) [H3808](#)

Usizini.

15 לֹא תִּשְׁיִבֵנִי: ס
[s] usiibe usiibe
[H1589](#) [H3808](#)

Usiibe.

16 לֹא-תִּשְׁחַדְנִי: ס
[s] uongo shahidi-wa dhidi-ya-jirani-yako usishuhudie usishuhudie
[H8267](#) [H5707](#) [H7453](#) [H3808](#)

Usimshuhudie jirani yako uongo.

17 לֹא תִּשְׁחַדְנִי: ס
[s] uongo shahidi-wa dhidi-ya-jirani-yako usishuhudie usishuhudie
[H8267](#) [H5707](#) [H7453](#) [H3808](#)

וְעַבְדֵי וְעַבְדֵי וְעַבְדֵי וְעַבְדֵי
wala-punda-wake wala-ng'ombe-wake wala-mjakazi-wake wala-mtumwa-wake
[H2543](#) [H7794](#) [H0519](#) [H5650](#)

וְכָל-אֲשֶׁר לְרַעְיָךְ: פ
[p] ni-cha-jirani-yako ambacho wala-chochote-ambacho
[H7453](#) [H3605](#)

Usiitamani nyumba ya jirani yako. Usimtamani mke wa jirani yako, wala mtumishi wake wa kiume au wa kike, wala ng'ombe wake au punda wake, wala chochote kile alichu nacho jirani yako.”

18 וְכָל-הָעָם רְאִים אֶת-הַקּוֹלֹת וְאֶת-הַלְפִּידִם וְאֶת-קוֹל הַשָּׁפָר
na-watu-wote waliona watu - waliona watu
[H3605](#) [H7200](#) [H0853](#) [H0853](#) [H3940](#) [H0853](#) [H7782](#)

וְאֶת-הַרְרֵי מוֹשֵׁה וְיִצְחָק: מְרִחֵק
na-wakasemama na-wakatetemeka watu na-walipokiona moshi mlima na
[H0853](#) [H2022](#) [H6226](#) [H7200](#) [H5128](#) [H5975](#) [H7350](#)

Watu walipoona ngurumo na radi, na kusikia mlilo wa tarumbeta, na kuuona mlima katika moshi, walitetemeka kwa woga. Wakasimama mbali

19 וְיִצְחָקוֹ מֹשֶׁה אֶל-מֹשֶׁה מֹשֶׁה אֶת-עַמְּנוּ וְנִשְׁמָעָה וְנִשְׁמָעָה וְנִשְׁמָעָה
na-wakasema na-wakasema nasi wewe sema Musa kwa na-wakasema
[H0559](#) [H0413](#) [H4872](#) [H1696](#) [H8085](#) [H8085](#) [H0408](#)

וְדַבֵּר עִמָּנוּ אֱלֹהִים תִּשְׁעֵנוּ
asizungumze nasi Mungu tusije
[H1696](#) [H0430](#) [H6435](#) [H4191](#)

na wakamwambia Mose, “Sema nasi wewe mwenyewe, nasi tutakusikiliza. Lakini usimwache Mungu aseme nasi, la sivyo tutakufa.”

20 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-הָעָם הָעֹלָם תִּירְאוּ כִּי לִבְעֹבֹר
 na-akasema Musa kwa Msiogope Msiogope watu kwa Msiogope
[H0559](#) [H4872](#) [H0413](#) [H0408](#) [H3372](#) [H5668](#)

נְסוּת אֶתְכֶם בָּא הָאֱלֹהִים וּבְעֹבֹר תִּהְיֶה יִרְאַתּוֹ עַל-פְּנֵיכֶם
 kuwajaribu ninyi amekuja Mungu na-ili-kwamba iwe hofu-yake juu-ya nyuso-zenu
[H5254](#) [H0853](#) [H0935](#) [H0430](#) [H5668](#) [H1961](#) [H3374](#) [H6440](#)

לְבַלְתִּי תִּחְטְאוּ: mkatenda-dhambi msije
[H2398](#) [H1115](#)

Mose akawaambia watu, “Msiogope! Mungu amekuja kuwajaribu, ili kwamba hofu ya Mungu iwakalie, msitende dhambi.”

21 וַיַּעֲמֵד וַיְעַמְדוּ מִרְחֹק וּמֹשֶׁה נִנְּשׂ אֶל-הָעֶרְפֶּל אֲשֶׁר-הָיָה שָׁם
 na-wakasimama watu kwa-mbali na-Musa akakaribia - akakaribia giza-nene ambako huko
[H5975](#) [H7350](#) [H4872](#) [H5066](#) [H0413](#) [H6205](#) [H8033](#)

הָאֱלֹהִים: פּ Mungu
 [p] [H0430](#)

Watu wakabaki mbali, wakati Mose alipolisogelea lile giza nene mahali pale Mungu alipokuwa.

22 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה כֹּה תֹאמַר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אַתֶּם רְאִיתֶם
 na-akasema Yahwe kwa Musa hivyo utasema kwa wana-wa Israeli ninyi mmeona
[H0559](#) [H3068](#) [H0413](#) [H4872](#) [H3541](#) [H0559](#) [H0413](#) [H3478](#) [H7200](#)

כִּי מִן-הַשָּׁמַיִם דִּבַּרְתִּי עִמָּכֶם: nanyi nimesema mbinguni kutoka kwamba
[H1696](#) [H8064](#)

Kisha Bwana akamwambia Mose, “Waambie Waisraeli hivi: ‘Mmejionea wenyewe kwamba nimesema nanyi kutoka mbinguni:

23 לֹא תַעֲשׂוּן אֶתְּכֶם לֹא תִּשְׂפָּנוּ וְאֵלֵינוּ וְאֵלֵינוּ וְאֵלֵינוּ וְאֵלֵינוּ
 msifanye msifanye pamoja-nami miungu-ya miungu-ya fedha wala-miungu-ya dhahabu msifanye
[H3808](#) [H0854](#) [H0430](#) [H3701](#) [H0430](#) [H2091](#) [H3808](#)

תַּעֲשׂוּ לְכֶם: kwenu msifanye

Msijifanyizie miungu yoyote na kuilinganisha nami, msijitengenezee miungu ya fedha wala miungu ya dhahabu.

24 מִזְבַּח אֲדָמָה תַעֲשֶׂה-לִּי וּזְבַחַת עָלָיו אֶת-מִזְבַּח אֲדָמָה וְזָבַח עָלָיו אֶת-מִזְבַּח אֲדָמָה
 madhabahu-ya udongo utanifanyia mimi na-utatoa-dhabihu juu-yake
[H4196](#) [H0127](#) [H2076](#) [H0853](#)

עַל-תִּידֵךְ וְאֶת-שַׁלְמוֹתֶיךָ וְאֶת-צֹאנֶךָ וְאֶת-נַפְשׁוֹתֶיךָ
 sadaka-zako-za-kuteketezwa na sadaka-zako-za-amani - sadaka-zako-za-amani kondoo-zako na
[H0853](#) [H8002](#) [H0853](#) [H6629](#) [H0853](#)

אֶת-בְּקָרְךָ וְאֶת-מִזְבַּחֶיךָ וְאֶת-מִזְבַּחֶיךָ וְאֶת-מִזְבַּחֶיךָ
 ng'ombe-zako mahali mahali-popote-ambapo ambapo nitakapofanya-kukumbukwa
[H1241](#) [H3605](#) [H4725](#) [H0853](#) [H2142](#)

וּבְרִכְתֶּיךָ: אֱלֹהֶיךָ אָבוֹא שְׁמִי
 na-nitakubariki kwako nitakuja jina-langu
[H1288](#) [H0413](#) [H0935](#) [H8034](#)

“Utanitengenezea madhabahu ya udongo, na juu yake utoe sadaka za kuteketezwa kwa moto na sadaka za amani, kondoo zako, mbuzi na ng'ombe zako. Popote nitakapofanya jina langu liheshimiwe, nitakuja kwenu na kuwabariki.

אֶתְּהוּן	תִּבְנֶה	לֹא-	לִי	תַעֲשֶׂה-	אֲבָנִים	מִזְבַּח	וְאֵם-	25
yenyewe	usijenge	usijenge	mimi	utanifanyia	mawe	madhabahu-ya	na-kama	
H0853	H1129	H3808			H0068	H4196		
וְתַחֲלֶלְהָ:	עָלֶיךָ	הַנֶּפֶת	חֶרְבֶּךָ	כִּי	נֹזֵית			
na-umeichafua	juu-yake	umeuinua	upanga-wako	kwa-sababu	mawe-ya-kuchongwa			
			H2719		H1496			

Ikiwa unanitengenezea madhabahu ya mawe, usijenge kwa mawe ya kuchonga, maana mkitumia chombo cha kuchongea mtaitia unajisi.

תִּנְלֶה	לֹא-	אֲשֶׁר	מִזְבְּחִי	עַל-	בְּמַעַלְתָּ	תַעֲלֶה	וְלֹא-	26
isifunuliwe	isifunuliwe	ili	madhabahu-yangu	juu-ya	kwa-ngazi	usipande	na-usipande	
H1540	H3808		H4196			H5927	H3808	
						פ	עָלֶיךָ:	עֲרוֹתְךָ
						[p]	juu-yake	uchi-wako
								H6172

Msitumie ngazi kupandia kwenye madhabahu yangu, uchi wako usije ukadhihirika kwa chini.'